

Aan: Leden van de Vaste Kamercommissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
t.a.v. de Griffier Mw. H. Post, per email: cie.vws@tweedekamer.nl

Van: Ondernemingsraad Elker - Het Poortje

Datum: 5 april 2018

Betreft: Brandbrief van Ondernemingsraad Elker – Het Poortje over de situatie van de jeugdzorg

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Door middel van deze brief wil de Ondernemingsraad van Elker – Het Poortje haar zorgen uiten over de ontwikkelingen (of liever gezegd de stagnatie) binnen de jeugdzorg.

Elker – Het Poortje is een van de grotere jeugdzorgaanbieders in het Noorden van Nederland. Wij bieden hulp aan de meest kwetsbare kinderen in Nederland. Hier zijn we trots op en wij willen ons blijven inzetten voor de kinderen die een helpende hand nodig hebben om mee te kunnen doen in onze maatschappij. Echter moeten we concluderen dat het water ons aan de lippen staat binnen Elker – Het Poortje en de hele sector.

Door de laagdrempelige hulp aan de voorkant, bijvoorbeeld door inzet van regioteams (generalistische hulp), om sneller en ambulante te kunnen werken in gezinnen, zijn meer kinderen in beeld gekomen die in de knel zitten. Ook Elker – Het Poortje heeft de afgelopen jaren een transitie gemaakt naar preventieve activiteiten met als doel op laagdrempelige wijze vroegtijdig passende hulp aan jongeren te kunnen bieden. Deze transitie heeft enerzijds geleid tot een aantoonbare afname van gesloten plaatsingen en anderzijds tot een verzwaring van de doelgroep met meervoudige, complexe problematiek. Voor wie een psychiatrische interventie en/of gesloten jeugdzorg noodzakelijk is. Deze hoog specialistische hulp vraagt een financiële investering teneinde deze innovatieve en effectieve ontwikkelingen in stand te kunnen houden en om te voorkomen dat de kwetsbaarste kinderen in onze samenleving tussen wal en schip vallen. De positieve ontwikkeling als het gaat om het doel alle kinderen te zien die hulp behoeven heeft een keerzijde. Mogelijk wordt er te lang doorgedaan met generalistische hulp waar sneller specialistische hulp ingezet zou moeten worden om jeugdigen tijdig de juiste hulp te bieden. Helaas komt het nogal eens voor dat de jongeren die hun weg vinden naar de specialistische jeugdzorg vaak meer beschadigd binnen komen en door hun omgeving en hulpverlening zijn afgewezen. Niet intentioneel, maar wat we zien is dat er een groep kinderen is waar hulpverlening handelingsverlegen van wordt en deze kinderen ergens moet plaatsnemen. Dan komen ze onder andere bij Elker – Het Poortje uit.

Onze missie en visie is om al deze kinderen te helpen en als de juiste hulp nog niet bestaat dan zullen we er alles aan doen, wat binnen onze mogelijkheden ligt, om dit te realiseren. Heel spijtig is dat deze mogelijkheden uitgeput dreigen te raken. Denk bijvoorbeeld aan personeelstekorten, ontbreken van financiën, torenhoge werkdruk, hoog ziekteverzuim en de continue blootstelling aan traumatische gebeurtenissen die inherent is aan het werken met de meest complexe jongeren in de samenleving. De hulpverlener in ons moet hier natuurlijk wel aan toevoegen: wat een prachtige jonge mensen dit zijn en kunnen worden met de juiste behandeling. We schetsen u een van de vele voorbeelden waarin eerdergenoemde argumenten wat meer gaan leven. In verband met privacy gebruiken we niet de echte naam van de jongere en zijn een aantal gebeurtenissen uit het leven van Maria een combinatie van verhalen uit onze dagelijkse praktijk.

Ik ben Maria, achttien jaar en werd aangemeld bij Elker – Het Poortje door middel van een “gesloten machtiging”. Hulpverlening in het vrijwillig kader mocht niet meer baten, het ging thuis slechter en slechter. Toen ik voor de derde keer door de politie van het treinspoor werd gehaald was de maat vol. Niemand had grip op mij en niemand was in staat om mijn veiligheid te waarborgen. De enige oplossing die werd gezien door hulpverleners was om mij tegen mezelf in bescherming te nemen door middel van een gesloten behandeling. Ik heb veel nare dingen meegemaakt. Vanaf dat ik mij kan herinneren werd ik geslagen door mijn vader en werd ik misbruikt door de buurman. Mijn ouders hadden het niet door, die lagen dronken op de bank of waren te druk met ruziemaken. Ik heb al jarenlang hulpverlening, geen van hen lukt het om met mij in contact te zijn, ik vertrouw niemand. Op het moment dat ik iemand begon te vertrouwen, ging die persoon weg, haar organisatie ging failliet. Dat was voor mij de zoveelste bevestiging dat niemand te vertrouwen is en als je het al doet dan word je keihard gestraft. Ik moet het uiteindelijk allemaal alleen doen, ik sta er alleen voor op deze wereld. Ik zie het niet meer zitten, niets helpt, ik word gek van de gedachten, elke keer als ik mijn ogen dichtdoe en ga liggen zie ik mijn buurman weer voor me, ik doe de deur op slot, laat niemand binnen. Eigenlijk is

er nog maar een uitweg; doodgaan. Ik wil rust, niemand die me pijn kan doen, niet meer malen, kunnen slapen, verlost van de pestkoppen in de klas en mijn ouders.

Doordat Maria nu een gesloten behandeltraject ingaat is de hoop dat ze geholpen kan worden in een veilige omgeving, traumabehandeling kan ontvangen, de nare gedachten een plekje kan geven en aan de slag kan gaan met haar overtuiging dat zij alleen op de wereld staat. Hiervoor is specialistische behandeling nodig en die kan door het ontbreken van een therapeut en een aantal vaste pedagogisch medewerkers niet geboden worden aan Maria. Er moet namelijk met zo min mogelijk middelen zorg worden verleend vanwege lage tarieven waardoor geen multidisciplinair team kan worden ingezet. Dit betekent dat er geen behandellijn kan worden ingezet voor Maria. Dit resulteert er vervolgens in dat ze zich nog steeds alleen en ellendig voelt in een omgeving met meerdere kinderen die zich ellendig en alleen voelen.

Ondertussen ploeteren de hulpverleners door voor de kinderen, terwijl zij eigen collegae zien vertrekken of uitvallen door ziekte. Maria is blij dat er nog mensen zijn die in ieder geval nog willen “zorgen”, echter denkt Maria dat het hopeloos is, de gedachten blijven en de herinneringen blijven terugkomen. Ze gaat ze niet delen, het maakt niet meer uit, ze wil en zal dood. Maria probeert op allerlei manieren om een einde aan haar leven te maken, onder ander door het inslikken van gevaarlijke voorwerpen die zij op allerlei manieren binnensmokkelt of uit apparatuur sleutelt. Resultaat: heel veel ziekenhuisbezoeken, waarvan de zorg aan haar met elke opname meer en meer precair wordt. Met elke suïcidepoging wordt haar lichaam zwakker en zwakker en kunnen sommige behandelingen niet meer worden uitgevoerd.

Toch blijven de hulpverleners om haar heen voor haar zorgen, want als niemand het doet dan ontnemen we een jong mens het recht op een zo normaal mogelijk leven. Echter, de suïcidepogingen hebben ook effect op de pedagogisch medewerker, elke poging is een enorm diepe kras in de ziel van de hulpverlener als mens en als professional. Tot op een dag de pedagogisch medewerker niet op werk komt, het lukt niet meer om op te staan en om naar het werk te gaan. Hij wil er wel zijn voor Maria maar het lukt niet meer, ingestort. Voor Maria het zoveelste betrouwbare gezicht wat zonder iets te zeggen is verdwenen er is nu weer een nieuwe begeleider. En de molen blijft doordraaien.

Helaas zouden we nu een mooie afsluiter willen formuleren maar deze is er niet. Tot op de dag van vandaag is het knokken voor dit meisje om haar toch de behandeling te kunnen geven die zij nodig heeft. Helaas is dit een voorbeeld van de vele ernstig zorgelijke gebeurtenissen die plaatsvinden.

Waarom deze brief? De situatie is nijpend, het begroot en verbaast de Ondernemingsraad van Elker – Het Poortje dat dit voorbeeld in een van de meest welvarende landen van de wereld voorkomt. Hiermee ondersteunen wij als ondernemingsraad het signaal dat eerder is afgegeven door de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht over de huidige situatie binnen Elker- het Poortje en de gehele sector. Het is kwetsend, confronterend en frustrerend dat dit anno 2019 mogelijk is, willen we zo investeren in de toekomstige generaties? Wanneer je gezond bent en een goede afkomst hebt hoor je erbij en wanneer je moet knokken voor je bestaansrecht dan schrijven we je af?

De Ondernemingsraad van Elker – Het Poortje doet hierin een aantal aanbevelingen:

- Investeer in goede specialistische jeugdzorg, dit geld verdient zich terug in gezonde generaties;
- Wacht niet op incidenten die eerst de landelijke media moeten halen (denk aan de zaak Savannah, de zaak Sharleyne en de documentaire over Alicia). Dit heeft effect op meerdere gebieden; niet alleen het leven van één jongere maar dat van een hele gemeenschap is naar de Filistijnen, mensen willen niet meer werken in de jeugdzorg en mensen zien jeugdzorg als een monster en niet als een hulpbron;
- Kom bij ons langs op locatie om met eigen ogen te zien wat er gebeurt, het is wederom onvoorstelbaar dat het erop lijkt dat de ogen gesloten worden voor de meest kwetsbare groep van onze maatschappij;
- Buig de marktwerking om; hiermee doelen we met name op de onnodige aanbestedingsrondes jaar op jaar. Concurrentie oké, op basis van inhoud en niet ten koste van de jongeren een dubbeltje goedkoper;
- Niet elk jaar aanbestedingsrondes; voor personeel en organisaties is het elk jaar weer met samengeknepen billen hopen dat je je werk voort mag zetten. In een sector waar de werkdruk al torenhoog is, is dit een knappe duw richting overspannenheid van medewerker en organisatie.

Hoogachtend,

Ondernemingsraad Elker – Het Poortje